

Warszawa, dnia 15 grudnia 2017 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska
oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska**

(druk nr 692)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem przekazanej Senatowi ustawy o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska jest przede wszystkim przeniesienie do polskiego prawa niektórych postanowień dyrektywy Komisji (UE) 2015/1480 z dnia 28 sierpnia 2015 r. zmieniającej niektóre załączniki do dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE i 2008/50/WE ustanawiających przepisy dotyczące metod referencyjnych, zatwierdzania danych i lokalizacji punktów pomiarowych do oceny jakości powietrza (Dz. Urz. UE L 226 z 29.08.2015, str. 4), zwanej dalej „dyrektywą 2015/1480”.

Transpozycja dyrektywy 2015/1480 obejmuje w zakresie ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska:

- zmianę polegającą na rozszerzeniu i doprecyzowaniu zakresu zadań krajowego laboratorium referencyjnego i wzorcującego, która zapewni transpozycję postanowień załącznika II dyrektywy 2015/1480 dotyczących zapewniania jakości w zakresie oceny jakości powietrza (modyfikacja art. 28g ust. 3),
- wprowadzenie ust. 3a w art. 28g – zapewniające m.in. transpozycję załącznika II dyrektywy 2015/1480, który stanowi, że krajowe laboratoria referencyjne działające na terenie państw członkowskich są odpowiedzialne za proces koordynacji programów zapewniania jakości organizowanych przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej, a także wspierają prace prowadzone przez europejską sieć krajowych laboratoriów referencyjnych ustanowioną przez Komisję Europejską.

Ponadto w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska ujednocila się nazewnictwo art. 2 i art. 28f, będące skutkiem nowego brzmienia ust. 3 i 3a w art. 28g.

W myśl uzasadnienia do projektu ustawy rozszerzony i doprecyzowany zakres zadań krajowego laboratorium referencyjnego i wzorcującego pozwoli na zapewnienie odpowiedniej jakości badań powietrza atmosferycznego, wykonywanych przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska, i przekazanie rzetelnej informacji o aktualnym stanie jakości powietrza na obszarze Polski oraz w konsekwencji określenie i realizację skutecznych działań naprawczych w ramach programów ochrony powietrza, mających na celu poprawę stanu jakości powietrza i ochronę zdrowia ludzkiego.

W art. 5 ust. 1 ustawy zmieniającej wprowadza się przepis przejściowy, który stanowi, że w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie proponowanych zmian w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska stosuje się przepisy dotychczasowe. Dodatkowo w ust. 2 zawarto przepis, zgodnie z którym do badań powietrza atmosferycznego wykonywanych na podstawie umów, o których mowa w art. 28f ust. 4 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, zawartych przed dniem wejścia w życie noweli, przepisy art. 28g ust. 3 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska w nowym brzmieniu, stosuje się po upływie 90 dni od dnia wejścia w życie niniejszej nowelizacji.

Zmiana ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, o której mowa w art. 2 projektu ustawy zmieniającej, reguluje kwestie systemowego oraz naukowego wsparcia działań Inspekcji Ochrony Środowiska, prowadzonych na rzecz wykonywania ocen jakości powietrza oraz systemu monitoringu zanieczyszczeń powietrza wynikami modelowania matematycznego. Proponowane rozwiązania zapewnią organom Inspekcji Ochrony Środowiska, wykonującym oceny jakości powietrza (wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska i Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska), systematyczne dostarczanie niezbędnych oraz jednolitych i dobrej jakości danych, uzyskanych w oparciu o przyjętą i zastosowaną jednolitą dla całego kraju metodykę analiz numerycznych. Metodyka ta obejmie ponadto przygotowanie i ujednoczenie stosowanych danych meteorologicznych oraz dotyczących emisji do powietrza.

Wykonanie tych prac powierzone będzie Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, zwanemu dalej „Instytutem Ochrony Środowiska”, co zapewni (zdaniem autorów ustawy) nie tylko odpowiedni nadzór merytoryczny nad realizowanymi zadaniami, ale również rozwój i doskonalenie systemu modelowania na

odpowiednim poziomie. Wskazane powyżej zadania Instytutu finansowane będą ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zmiana ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska przewiduje także ramy formalnoprawne do nawiązania współpracy międzyinstytucjonalnej pomiędzy ministrem właściwym do spraw środowiska, Instytutem Ochrony Środowiska oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska w zakresie wykonywania zadań związanych z wykorzystaniem metod modelowania matematycznego w obszarze jakości powietrza. Ponieważ zarówno narzędzia modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu, jak i stosowana metodyka ulegają zmianom, zasadne jest ustanowienie takiej formy współpracy, która pozwoli na wdrażanie w tym zakresie nowych trendów i narzędzi przez Instytut Ochrony Środowiska. Warunki i szczegółowy zakres tej współpracy określi porozumienie.

Zakres dokonywanych przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska ocen poziomów substancji w powietrzu, w tym z wykorzystaniem metod modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu, zostanie określony w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia (w tym celu rozszerzono zakres przedmiotowy rozporządzenia, o którym mowa w art. 90 ust. 3 ustawy – Prawo ochrony środowiska).

Natomiast zakres analiz będących efektem modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu, przygotowywanych na określone w ustawie cele, zostanie określony w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw środowiska (w tym celu rozszerzono delegację ustawową określoną w art. 94 ust. 3 ustawy – Prawo ochrony środowiska).

Zgodnie z art. 4 ustawy modelowanie matematyczne transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analizy wyników tego modelowania na potrzeby, o których mowa w art. 88 ust. 6 pkt 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska, w brzmieniu nadanym niniejszą nowelizacją, wykonuje się po raz pierwszy w 2019 r. i dotyczą one oceny poziomów substancji w powietrzu w 2018 r.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1, wprowadzającego zmiany w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska, który wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił opiniowaną ustawę na 54. posiedzeniu w dniu 14 grudnia 2017 r.

Projekt ustawy został wniesiony do łaski marszałkowskiej z inicjatywy rządowej (druk sejmowy nr 2066). Pierwsze czytanie i rozpatrzenie projektu ustawy odbyło się na posiedzeniu Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Komisja wprowadziła poprawki o charakterze redakcyjnym, a także poprawkę obniżającą do zera limit wydatków w 2017 r. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, będący skutkiem wejścia w życie niniejszej ustawy (druk sejmowy nr 2094).

Na etapie drugiego czytania nie zgłoszono poprawek.

Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu proponowanym przez Komisję, przy 427 głosach za i braku głosów przeciw oraz wstrzymujących się.

III. Uwagi szczegółowe

1) art. 5 i art. 7 noweli.

Jak wynika z uzasadnienia do ustawy przepis przejściowy zawarty w art. 5 ust. 1 stanowi, że w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanych zmian w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska stosuje się przepisy dotychczasowe. Wydaje się, iż obecna redakcja tego przepisu nie oddaje precyzyjnie intencji ustawodawcy. Proponowany art. 5 ust. 1 brzmi „[d]o spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe”. Takie brzmienie przepisu ust. 1 w art. 5 rodzi następujące wątpliwości:

– po pierwsze może ono sugerować, że przepis odnosi się do spraw wszczętych na podstawie przepisów nie tylko ustawy zmienianej w art. 1 lecz również zmienianej w art. 2 noweli,

– po drugie, jeżeli przepis przejściowy zgodnie z intencją autorów wyrażoną w uzasadnieniu do ustawy dotyczyć ma jedynie spraw wszczętych na podstawie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, termin odnoszący się do zakończenia postępowań powinien być skorelowany z terminem wejścia w życie zmian wprowadzanych do tej ustawy (art. 5 ust. 1 powinien wchodzić w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia tak jak art. 1 noweli).

Analogiczne uwagi w zakresie określenia granicznego terminu zawarcia umów, o których mowa w art. 28f ust. 4 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, można podnieść również w odniesieniu do ust. 2 w art. 5.

Wydaje się również uzasadnione, aby przepisy przejściowe zawarte art. 5 wchodziły w życie w tym samym terminie co „nowe” regulacje ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska. W przeciwnym przypadku regulacje przejściowe art. 5 wejdą w życie 13 dni po utracie mocy przez dotychczasowe przepisy ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska (ustawa co do zasady wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia).

Propozycja poprawek:

– art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. 1. Do spraw wszczętych na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 i niezakończonych przed dniem wejścia w życie art. 1 niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do badań powietrza atmosferycznego wykonywanych na podstawie umów, o których mowa w art. 28f ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1, zawartych przed dniem wejścia w życie art. 1 niniejszej ustawy, przepisy art. 28g ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się po upływie 90 dni od dnia wejścia w życie art. 1 niniejszej ustawy.”,

– w art. 7 wyrazy „art. 1, który wchodzi” zastępuje się wyrazami „art. 1 i art. 5, które wchodzi”.

Mirosław Reszczyński

Starszy legislator